Nr. 5. Kraków, Marzec 1910. Rocznik II.

KRAKOWIANIN

ORGAN TOWARZ. WŁAŚCICIELI REALNOŚCI. – WYCHODZI RAZ NA MIESIĄC.

Członkowie Towarzystwa Właścicieli Realności otrzymują to pismo **bezpłatnie**. – Dla **niecz łonków** abonament roczny 6 Koron (sześć). – Numer pojedynczy 50 halerzy.	**Redakcya i administracya: Ulica Karmelicka L. 15, I. p.**	Ogłoszenia przyjmuje Administr. *Krakowianina*, Karmelicka 15, I. p. Od miejsca za wiersz drobnym drukiem (petit) 20 h. – Przy zamówieniach stałych znaczny opust. – Nadesłaue 60 h. za wiersz.

Biuro Towarzystwa Właścicieli Realności znajduje się przy **ulicy Karmelickiej L. 15, I-sze piętro** i otwarte jest dla członków codziennie od godziny **9 do 12** przedpołudniem i od godziny **3½ do 5** popołudniu z wyjątkiem niedziel i dni świątecznych.

Wskutek uchwały Wydziału wniesiono do wysokiego Sejmu krajowego, na ręce J. E. Pana Namiestnika krajowego w dniu 10. lutego b. r. następującą petycyę:

Wysoki Sejmie!

Ponieważ Prezydyum Magistratu miasta Krakowa nie uznało za właściwe udzielić podpisanemu Towarzystwu właścicieli realności w Krakowie do opinii uchwalonego przez Radę miasta w dniu 19. stycznia b. r. projektu noweli do § 16. ust. bud. miasta Krakowa tak, iż Towarzystwo to nie miało wcale możności przedłożyć Prezydyum Magistratu m. Krakowa swoich uwag odnośnie do tak ważnego projektu ustawowego dotyczącego najżywotniejszych interesów całego ogółu właścicieli realności tak dotychczasowego jak i wielkiego Krakowa, i podpisane Towarzystwo wręcz owym projektem i odnośną uchwałą Rady miasta zostało zaskoczone, przeto podpisane Towarzystwo właścicieli realności w Krakowie opierając się na § 2. swego statutu, który opiewa: „celem Towarzystwa" jest obrona i popieranie wspólnych interesów właścicieli realności w Krakowie przez podawanie petycyi do władz krajowych i wszelkich wogóle ciał reprezentacyjnych w sprawach realności dotyczących", wnosi do wysokiego Sejmu następującą petycyę: z uprzejmą prośbą o łaskawe wprowadzenie do uchwalić się mającego przez wysoki Sejm projektu noweli do § 16. ust. bud. m. Krakowa tych zmian, które w interesie ogółu właścicieli realności w niniejszej petycyi są zawarte.

Przedewszystkiem musimy zauważyć, że cała stylizacya owego projektu nie odpowiada wymogom kodyfikacyi.

Stylizacya bowiem pojedynczych paragrafów nie jest wcale ścisła, jasna, przeciwnie dopuszcza ona rozmaite sposoby tłomaczenia i powoduje wątpliwości co do właściwego znaczenia owych przepisów.

Zaznaczyć należy, że w owym projekcie powinno być zaznaczone wyraźnie, że rewizya planu regulacyjnego miasta odbywać się powinna co jakiś czas, np. co 15 lat (jak jest w Monachium), dalej podnieść należy, że w projekcie należało wyraźnie zaznaczyć różnicę między dwoma kategoryami ulic:

a) ulice w interesie publicznym, komunikacyjnym tu nie można w żadnym razie zwalać wszystkich kosztów urządzenia ulicy na prywatne osoby,

b) ulice w interesie prywatnym spekulacyjnym powstałe, a przy tych ulicach koszta urządzenia ulic zupełnie słusznie ponosić winni prywatni, w których interesie ulice te zostają otwarte.

Należy zauważyć tutaj, że ulice szersze ponad 15 metrów powinny być zaliczone bezwarunkowo do ulic kategoryi pierwszej – czyli, że koszta urządzenia takiej ulicy powinna w przeważnej części ponieść gmina. Przechodząc do poszczególnych paragrafów owej noweli zaznaczyć należy odnośnie do § 16. *a.*, że z kosztów urządzenia ulicy należy bezwarunkowo wyłączyć koszta kanalizacyi i koszta wodociągu.

Dodać tu należy także, że nałożenie na osoby prywatne kosztów kanalizacyi w tak ogólnikowem brzmieniu – jak to czyni ów paragraf – może być dla właścicieli realności bardzo niebezpieczne, gdyż ten okólnikowy przepis może doprowadzić do samowoli ze strony Magistratu, skoro w ustawie nie są określone normalne wymiary kanału, ani ceny budowy, a wiadomą powszechnie jest rzeczą, że koszta budowy kanału mogą być najrozmaitsze począwszy od K 20.– za 1 metr bieżący – aż do K 100 i wyżej. Zawarte w tym paragrafie maximum szerokości ulic 20 metrów jest za wielkie i powinno być zniżone bezwarunkowo na 15 metrów.

Ad. § 16. *b.* Paragraf ten jest bardzo niejasny. W szczególności brak tutaj określenia, czyją własnością mają być te 10 m., które oddzielać będą ulice od tej realności prywatnej, która ma płacić za prawo frontu. W paragrafie tym powinno być powiedziane że grunt (który ma płacić za prawo frontu), odległy o 10 m. od ulicy musi jednak zawsze przytykać do linii regulacyjnej, a plac między nim, a ulicą musi być gminnym a nie prywatnym, gdyż w przeciwnym razie ten prywatny mógłby zabudować ów front i zabrać temu, który gminie zapłacił za prawo frontu ów front, czyli że wówczas owo prawo frontu stałoby się illuzoryczne. Co się tyczy § 16. *c.*, należy zauważyć, że na kompleksach gruntów jeszcze niezabudowanych, lub słabo zabudowanych należy się starać o sytuowanie ulic o ile możności w kierunku pod 45° do linii biegnącej ze wschodu na zachód, lub z północy na południe, a to celem uniknięcia frontu domów wystawionych na północ i pozbawionych słońca.

Należy także wymagać od budujących kumulacyi przynajmniej dwu sąsiadujących ze sobą podworców. Niepotrzebnem jest również ograniczenie minimum frontu na 12 m. (skoro zupełnie wystarczającym pod tym względem jest front 8 m., a nawet $7^1/_2$) co ma miejsce szczególniej wtedy, gdy ktoś chce zabudować parcelę domem prywatnym wyłącznie dla siebie. Że taka długość frontu zupełnie jest wystarczającą dowodzi tego dom przy ul. Długiej w Krakowie pod L. 16. p. Kuczyńskiego blacharza, który nie ma nawet całych 7 m. frontu, a przedstawia się bardzo dobrze.

Również niepotrzebnem jest oznaczenie minimum powierzchni parceli gruntowej na 350 m. kwadratowych.

Zbyt wielkie wreszcie oznaczono minimum powierzchni dla pojedynczych bloków zabudowanych domów na 10.000 m.

Co się tyczy § 16. *h.* to przedewszystkiem elastycznym jest przepis oznaczający termin objęcia przez gminę ulicy prywatnej po zabudowaniu przynajmniej 50% długości obustronnych frontów ulicy.

Oto niesłusznem jest, ażeby termin objęcia ulicy czynić zależnym od okoliczności, które wcale nie leżą w mocy parcelującego.

Właściciel gruntu, który urządza ulicę może pospieszyć się z rozsprzedarzą gruntów przy tej ulicy położonych, ale w żaden sposób nie ma i nie będzie miał możności zmuszenia nabywców owych parcel, ażeby je czy to w jakimś terminie z góry oznaczonym, a ten mniej jak jaknajrychlej zabudowali. Doświadczenie uczy, że zabudowanie 50% długości obustronnych frontów ulicy, trwać może kilkadziesiąt lat, a w takim razie, według projektu gminy m. Krakowa, ów biedny właściciel gruntu byłby obowiązanym przez cały ten czas ową ulicę swoim kosztem czyścić, oświetlać i w stanie należytym utrzymywać. W paragrafie tym nie jest też wcale bliżej określonym rodzaj kanalizacyi i rodzaj oświetlenia owych ulic, kwestya wodociągów i t. d.

Termin objęcia ulicy prywatnej przez gminę należy oznaczyć najpóźniej na 3 lata, po zupełnem urządzeniu ulicy przez właściciela, gdyż takie postanowienie jedynie może być uważane za sprawiedliwe.

Załączając wreszcie pod 1. pismo fachowe poświęcone architekturze i budownictwu pod tytułem „Architekt" za miesiąc styczeń 1910 r., powołujemy się w zupełności na fachowy i gruntowny artykuł w piśmie tem zawarty, pochodzący od wybitnego znawcy, jakim jest inżynier i geometra cywilny p. Tadeusz Niedzielski były inżynier Magistratu miejskiego.

Protokół spisany dnia 26. stycznia 1910 r. na posiedzeniu Wydziału w lokalu przy ul. Karmelickiej L. 15. na parterze.

Obecni: prezes Dr. Bobilewicz Adam; wiceprezes Winiarz Jan; sekretarz: Dr. Mussil Franciszek, P. p. Butelski Jan, Czapnicki Leopold, Hoffman Henryk, Sławieński Karol, Stachowski Stanisław, Żeleński Gabryel Stanisław; zastępca: Eber Herman. Nieobecność usprawiedliwił p. Dr. Steinberg, reszta członków nieobecności nieusprawiedliwiła. Początek o godzinie 5·30 wieczór.

Porządek dzienny.

1) Omówienie sprawozdania na walne zgromadzenie. 2) Sprawozdanie rachunkowe za r. 1909. 3) Inne sprawy będące na porządku dziennym walnego zgromadzenia w dniu 31. stycznia 1910 r. 4) Sprawa stróżów. 5) Wnioski członków.

1) Wydział jednogłośnie uwolnił sekretarza od czytania protokołu z ostatniego posiedzenia.

2) Prezes omawia nowele do ustawy budowlanej, nadmienia, że przed posiedzeniem Rady miejskiej, na które miała przyjść pod obradę ta nowela, nie mógł zwołać Wydziału, a to z tego powodu ponieważ zaproszenie na posiedzenie Rady miejskiej rozesłano Radcom wraz z projektem noweli w poniedziałek 17. stycznia b. r., a posiedzenie Rady m. odbyło się już we środę dnia 19. stycznia b. r. Prezydyum miasta mimo petycyi Wydziału Towarzystwa, nie udzieliło niestety projektu noweli Towarzystwu do rozpatrzenia. Po ożywionej dyskusyi w której zabierali głos p. p. prezes Dr. Bobilewicz, radca Stachowski, p. p. Sławieński i inż. Żeleński i inni, uchwalono, aby komisya złożona z p. p. prezesa i radcy Stachowskiego i budowniczego p. Krzyżanowskiego zbadała materyał dotyczący noweli, porównała podobne ustawy obowiązujące w innych miastach i postawiła odpowiednie wnioski na następnem posiedzeniu Wydziału. Na wniosek inż. Żeleńskiego uchwalono zastrzedz się stanowczo w obec prezydyum miasta przed podobnem zaskoczeniem Wydziału w przyszłości w tak ważnej sprawie.

3) Prezes podał do wiadomości treść listu posła Zieleniewskiego w sprawie wniesienia petycyi do ministerstwa handlu o pozwolenie doprowadzania bitego mięsa rumuńskiego dla Krakowa. Na wniosek prezesa uchwalono jednogłośnie wniesienie takiej petycyi na ręce p. posła Zieleniewskiego.

4) Prezes podaje do wiadomości, że odbyć się mający dnia 25. stycznia b. r. we Wiedniu wiec delegatów wszystkich Towarzystw realnościowych w Austryi (Reichsverbandstag) został odroczony, do czasu gdy Rada Państwa obrady swe rozpocznie.

5) Prezes zawiadomił Wydział, że prezes ekonomicznego związku właścicieli realności zgłosił się do niego z propozycyą przyjęcia członków ekonomicznego związku do naszego Towarzystwa. Wydział uchwalił aby się zwrócić do p. Dra Łepkowskiego, aby propozycyę swoją przedstawił na piśmie i załączył statut związku ekonomicznego.

6) W załatwienie 1-go punktu porządku dziennego, przedstawił sekretarz Dr. Mussil w streszczeniu sprawozdanie mające być odczytane na walnem zgromadzeniu dnia 31. stycznia 1910 r., które Wydział do wiadomości przyjął, a zarazem uchwalił Wydział na wniosek inż. Żeleńskiego, aby wydrukować krótkie sprawozdanie, umieszczając w niem skład Wydziału

i komisyi rewizyjnej w latach 1909/10, podać krótką działalność Wydziału i komisyi w okresie sprawozdawczym, zestawić obecny stan członków w porównaniu ze stanem za kilka lat wstecz, sprawozdanie kasowe oraz preliminarz budżetu na r. 1910. W celu zredagowania takiego sprawozdania wybrano komisyę w skład której weszli p. p. prezes Dr. Bobilewicz, wiceprezes radca Winiarz, sekretarz Dr. Mussil i p. Sławieński.

7) Celem zbadania rachunków uchwalono, aby sekretarz Dr. Mussil zaprosił komisyę rewizyjną, której skarbnik p. Hoffmann przedstawić ma zestawienie rachunków.

8) Odnośnie do 4. punktu porządku dziennego przedstawił sekretarz Dr. Mussil wypracowany przez niego regulamin dla dozorców domów. Wydział uchwalił przekazać sprawę tę komisyi redakcyjnej do ostatecznego załatwienia, z tem aby z załatwienia tej sprawy zdać sprawozdanie na jednym z najbliższych posiedzeń Wydziału.

Po wyczerpaniu porządku dziennego zamknął prezes posiedzenie o godzinie 8·30 wieczór.

Protokół spisany dnia 27. stycznia 1910 r. na posiedzeniu komisyi statutowej w lokalu przy ul. Karmelickiej L. 15. na parterze. Obecni: prezes Dr. Bobilewicz Adam, sekretarz Dr. Mussil Franciczek, Dr. Schrager Izydor (jako goście), Czapnicki Leopold, Eber Herman.

Po przeczytaniu obecnego statutu Towarzystwa właścicieli realności omawiano poprawki, które byłyby wskazane wrazie przyłączenia się do Towarzystwa właścicieli realności, komitetu organizującego osobne Towarzystwo dla Dz.: VII. i VIII., uchwalono, aby sekretarz Dr. Mussil zredagował w myśl proponowanych uchwał uzupełniony statut, i takowy przesłał p. Drowi Schragerowi.

Po przedstawieniu tego statutu przez dra Schragera komitetowi dla Dz.: VII. i VIII. i po przystąpieniu członków grupujących się około Towarzystwa mającego się założyć dla Dz.: VII. i VIII. do Towarzystwa właścicieli realności uchwalono przedstawić sprawę do ostatecznego załatwienia Wydziałowi Towarzystwa właścicieli realności.

Na tem posiedzenie zamknięto.

Protokół ze zwyczajnego walnego zgromadzenia odbytego dnia 31. stycznia 1910 r. w sali Rady miejskiej.

Porządek dzienny.

1) Zagajenie. 2) Odczytanie protokołu z ostatniego walnego zgromadzenia. 3) Sprawozdanie z czynności Wydziału za r. 1909 i udzielenie absolutoryum. 4) Sprawozdanie kasowe za r. 1909 i udzielenie absolutoryum. 5) Wnioski członków.

1) Obrady przy udziale przeszło 100 członków zagaił prezes Dr. Bobilewicz, o godzinie 5.45 m. wieczorem, witając przybyłych i zaznaczając iż Towarzystwo rozwija się coraz pomyślniej, czego dowodem wzrastająca ciągle liczba członków. Towarzystwo stoi w przededniu nowej epoki i nowych zadań ze względu na przyłączenie okręgów podmiejskich i utworzenie wielkiego Krakowa. Należy się spodziewać, iż z tą chwilą powiększy się również zakres działania Towarzystwa.

Następnie przedstawił najważniejsze momenta z działalności Towarzystwa w roku sprawozdawczym.

2) Dr. Bobilewicz udzielił następnie głosu sekretarzowi Towarzystwa Drowi Mussilowi, który odczytał protokół z ostatniego walnego zgromadzenia, oraz odczytał sprawozdanie z czynności Wydziału Towarzystwa za rok 1909, a raczej za czas od 2. maja 1909 r. do 31. stycznia 1910 r., a to ze względu, że ostatnie walne zgromadzenie odbyło się 2. maja 1909 r. na którem złożono sprawozdanie po dzień 2. maja 1909 r. i na którem dokonano wyboru nowego Wydziału.

Sekretarz przedstawił skład nowego Wydziału i prezydyum podał do wiadomości, że Wydział agendy swoje rozdzielił pomiędzy poszczególne komisye jako to komisyę statutową, redakcyjną, bankową, podatkową, komisyę do połączenia się z ekonomicznym związkiem właścicieli realności, komisyę do połączenia z żydowskiem Towarzystwem właścicieli realności.

a) Wydział odbył w czasie od 2. maja 1909 r. do 31. stycznia 1910 r. posiedzeń 7., a mianowicie w dniach 5. maja, 22. września, 5. października, 6. listopada, 25. listopada 1909 r., 13. stycznia i 26. stycznia 1910 r. W dniu 9. października 1909 r. odbył się w sali Rady miasta ogólny wiec właścicieli realności, nadto odbyło się kilka posiedzeń poszczególnych komisyi, oraz kilkanaście posiedzeń prezydyum.

W okresie sprawozdawczym zajmował się Wydział i komisye następującemi sprawami:

b) Celem zajęcia stanowiska co do akcyi lokatorów przeciwko właścicielom realności, wydał Wydział odezwę do właścicieli realności oraz odbył w dniu 9. października 1909 r. w sali Rady miejskiej wiec właścicieli realności. Wiec odbył się bardzo poważnie przy nader licznym udziale właścicieli realności (około 300) oraz p. p. Posłów do Rady Państwa. Wiec spowodował pewne uspokojenie w walce wytoczonej ze strony lokatorów właścicielom realności. Właściciele realności idący dotąd luzem uznali potrzebę organizacyi i przystąpili też zaraz na wiecu w znacznej liczbie do naszego Towarzystwa. W czasie od 9. października 1909 r. przystąpiło do Towarzystwa 197 nowych członków, tak, że obecnie liczy Towarzystwo 377 członków zwyczajnych i trzech honorowych, a zatem liczbę jakiej nigdy przedtem w czasie swego kilkunastoletniego istnienia nie liczyło.

c) Wydział przez swoją działalność niedopuścił do utworzenia się osobnego Towarzystwa dla właścicieli realności z Dz.: VII. i VIII. i spowodował, że nastąpiło porozumienie się z komitetem, który miał zamiar zorganizować dla Dz.: VII. i VIII. osobne Towarzystwo. Sprawa połączenia znajduje się obecnie w stadyum przygotowawczem, zwłaszcza co do zmiany w pewnych kierunkach obecnego statutu. W niedługim czasie odbędzie się ostateczne w tej sprawie posiedzenie Wydziału, poczem zwołane zostanie nadzwyczajne walne zgromadzenie celem uchwalenia zmiany statutu.

d) Wydział uchwalił wydawanie własnego organu mającego wychodzić raz na miesiąc pod nazwą *Krakowianin* i doręczanie takowego członkom Towarzystwa bezpłatnie. Pismo to przeznaczone specyalnie dla spraw właścicieli realności obchodzących — wyklucza wszelką politykę.

Wydawnictwo *Krakowianina* zostato przyjęte życzliwie przez szersze koła właścicieli realności, a dowodem tego jest, że po wyjściu numerów w listopadzie i grudniu przystąpiło przeszło 100 nowych do Towarzystwa członków.

e) W listopadzie 1909 r. udał się cały Wydział do prezydenta m. Krakowa, a prezes Dr. Bobilewicz przedstawił panu Drowi Leo szereg postulatów właścicieli realności, następnie wniósł Wydział do prezydyum stoł. król. m. Krakowa na piśmie obszerny memoryał

dotyczący ustnie przedstawionych postulatów. Memoryał ten został wydrukowany w *Krakowianinie* Nr. 2., treść tegoż zatem sz. członkom jest więc znana.

f) Wydział uchwalił zwołać w najbliższym czasie wiec właścicieli realności, celem zapoznania P. T. właścicieli realności z nowym projektem reformy podatków domowych.

g) Jak w poprzednich latach tak i tego roku korzystało wielu członków (około 200) z porady prawnej u Syndyka — zwłaszcza w kwestyi podatku domowoczynszowego, podatku osobisto-dochodowego, podatku rentowego, ustawy o należytościach prawnych, oraz spraw dotyczących najmu; w kilkunastu wypadkach interweniował Syndyk imieniem członków Towarzystwa w c. k. administracyi podatków.

h) Członkowie korzystali nadto z bezpłatnego ogłaszania za pośrednictwem krakowskiego biura ogłoszeń oraz wynajmu mieszkań i sklepów, mieszkań będących do wynajęcia w ich domach.

i) Wydział zajął się również wydaniem regulaminu dla dozorców domów, regulamin ten został już opracowany i przekazany komisyi redakcyjnej do ostatecznego zredagowania, poczem zostanie w *Krakowianinie* wydrukowany.

j) Również opracuje Wydział w najbliższym czasie regulamin domowy oraz nowe Formularze dla umów najmu.

3) Odnośnie do 4. punktu porządku dziennego skarbnik p. Hoffman przedłożył sprawozdanie kasowe, z którego się okazało saldo na korzyść Towarzystwa z dnia 31. grudnia 1909 r. w kwocie 1203 K 82 h. zarazem przedstawił preliminarz budżetu na r. 1910.

Po przyjęciu do wiadomości przez walne zgromadzenie sprawozdania Wydziału i po udzieleniu absolutoryum kasowego rozwinęła się obszerna dyskusya nad sprawą uchwalonej przez Radę miejską noweli budowlanej. Większość mowców (p. p. Miedniak Dr. Schrager i inni) ostro występowała przeciw uchwalonej noweli, jako krzywdzącej ogół właścicieli realności przez nałożenie na nich nowych ciężarów. Dotyczy to głównie połączeń kanałowych i budowy nowych bruków, których koszta, według nowej ustawy, ponosić mają w części właściciele realności, przyczem z wielu stron nadto wyrażono ubolewanie, że prezydyum miasta nieporozumiało się wprzód w tej sprawie z Wydziałem Towarzystwa właścicieli realności.

Dr. Schrager stawia wniosek aby walne zgromadzenie jak najrychlej wysłało w tej sprawie petycyę do Sejmu, a wydział dołożył wszelkich starań, aby ustawa ta nie uzyskała mocy obowiązującej. Dr. Bobilewicz zaznaczył że Wydział Towarzystwa ustawą budowlaną został zaskoczony i nie mógł na czas przedsięwziąć żadnych kroków, aby uchwale Rady miejskiej zapobiedz. Usiłowania mowcy w Radzie miejskiej, aby uchwałę w tej sprawie odroczono, nie odniosły skutku i nowela z pewnemi poprawkami uchwalonemi na wniosek D. B. przesłana została do Sejmu, gdzie czynione są usilne starania o jej aprobatę.

Dalej oświadczył mowca, że Wydział już na posiedzeniu w dniu 26. stycznia b. r. uchwalił wybrać komisyę, która po zbadaniu ustaw budowlanych miasta Lwowa, Berna, Pragi i innych, poweźmie odpowiednie uchwały i poczyni stosowne kroki. W razie przekonania się, że ustawa budowlana w Krakowie odbiega od zasad, na jakich ustawy budowlane w innych miastach oparte zostały, wówczas Wydział Towarzystwa wystąpi ze swojemi postulatami na odpowiedniej drodze, celem uchylenia od właścicieli realności nowych ciężarów.

P. p. radcy Stachowski i Ritterman wyrazili zdanie, że jest rzeczą zupełnie słuszną, aby interesowani właściciele realności, parcelujący obszary pod budowy, ponosili koszta urządzenia ulic, bruków, połączeń kanałowych i t. p.

R. m. Miedniak w odpowiedzi p. p. Stachowskiemu i Rittermanowi wskazał, że ciężary przewidziane nową ustawą budowlaną odnoszą się także do właścicieli dawno już istniejących realności, a nie tylko na nowych parcelach powstających zwłaszcza gdy chodzi o zastąpienie istniejących bruków innemi.

W dalszym ciągu obrad postanowiono również zwrócić się do prezydyum miasta w sprawie zniżenia ceny gazu, która w porównaniu z innemi miastami jest wygórowana.

Zebranie skończyło się apelem p. radcy Nemetza, wzywającym wszystkich właścicieli realności do solidarnego współdziałania i przystępowania do Towarzystwa właścicieli realności.

Po wyczerpaniu porządku dziennego prezes podziękował uczestnikom za przybycie, zamknął posiedzenie o godzinie 8·30 wieczór.

Protokół spisany dnia 21. lutego 1910 r. z posiedzenia Prezydyum odbytego w mieszkaniu prezesa Dra Bobilewicza przy ul. Sławkowskiej L. 1.

Obecni: prezes: Dr. Bobilewicz Adam, wiceprezes: radca Winiarz Jan, sekretarz: Dr. Mussil Franciszek, oraz zaproszeni: Dr. Łepkowski Karol, prezes krajowego związku ekonomicznego właścicieli realności. Świderska Marya, członek Wydziału tegoż Towarzystwa. Nieobecność usprawiedliwił radca cesarski p. Niemetz Alojzy, również członek wydziału kraj. ekonom. związku właścicieli realności.

Wskutek propozycyi uczynionej przez Dra Łepkowskiego o przyjęcie do Towarzystwa właścicieli realności członków krajowego ekonomicznego związku właścicieli realności, omówiono sposób i warunki tego połączenia się. Po przedstawieniu przez Dra Łepkowskiego propozycyi w imieniu Wydziału krajowego związku ekonomicznego właścicieli realności, którą uważał za jeden ze sposobów połączenia się, postanowiono sprawę przedstawić Wydziałowi Towarzystwa właścicieli realności do rozpatrzenia i do powzięcia w tym kierunku uchwały i zakomunikowania odpowiedzi prezesowi kraj. ekonom. związku właścicieli realności.

Na tem posiedzenie o godzinie 7$^{1}/_{2}$ wieczór zamknięto.

Wydział Towarzystwa właścicieli realności wniósł w dniu 2 marca b. r. do Wysokiego Prezydyum miasta Krakowa na ręce Jaśnie Wielmożnego Pana Prezydenta Dra Leo następujące:

PRZEDSTAWIENIE.

Jaśnie Wielmożny Panie Prezydencie!

Podpisane Towarzystwo właścicieli realności w Krakowie zostało bardzo nie mile dotknięte faktem, — że Wysokie Prezydyum miasta — mimo prośby tego Towarzystwa rzeczowo i gruntownie uzasadnionej w memoryale wniesionym do Prezydyum miasta w dniu 26 listopada 1909 r. — nie uznało za wskazane udzielić nam projektu do noweli do § 16 ustawy budowniczej dla miasta Krakowa do poprzedniego zbadania,— lecz z pominięciem naszej opinii w tej tak ważnej i najżywotniejszych interesów

wszystkich właścicieli realności tak małego jak wielkiego Krakowa dotyczącej sprawię, — spowodowało uchwalenie owego projektu przez Świetną Radę miasta w dniu 19 stycznia b. r. W tym względzie musimy zauważyć, — że takie pomijanie opinii naszego Towarzystwa, — które jest legalną reprezentacyą ogółu właścicieli realności w Krakowie i w myśl swoich statutów powołane **jest do obrony i popierania spólnych interesów właścicieli realności, nie może leżeć w interesie ani Wysokiego Prezydyum ani w interesie Świetnej Rady miasta.**

Musimy też stanowczo zastrzedz się przeciw temu, aby nas pomijano w tego rodzaju sprawach i aby nas w przyszłości z podobną ustawą miano zaskoczyć!

Jeżeli żądamy, — aby Prześwietne Prezydyum miasta udzielało nam wszelkie projekta ustaw i rozporządzeń dotyczących interesów właścicieli realności — do opinii — to tylko dlatego, — abyśmy mieli możność poddać je rzeczowej, przedmiotowej i fachowej ocenie, — przyczem dotychczasowe nasze zachowanie się daje chyba Prześwietnemu Prezydyum dostateczną gwarancyę, że przy tej ocenie owych projektów będziemy umieli zawsze pogodzić słuszne interesa właścicieli realności z potrzebami i wymaganiami gminy.

Lepiej w każdym razie będzie, — jeżeli owe projekta — wprzód nim się staną uchwałą Świetnej Rady czy Magistratu — będą rzeczowo badane przez Towarzystwo właścicieli realności, niż żeby po uchwale Rady stały się przedmiotem ostrej, namiętnej nieraz może krytyki szerokich sfer obywatelstwa naszego miasta — objawianej czy to na wiecach czy w prasie lub t. p.

W obec tego żywimy niepłonną nadzieję, że Prześwietne Prezydyum miasta w przyszłości zechce przychylić się do naszej prośby w owym memoryale zawartej i udzielać nam będzie zawsze owe projekta ustaw i rozporządzeń do fachowego i rzeczowego zaopiniowania.

Pozwolimy sobie wreszcie zauważyć, że w Wiedniu np. Prezydyum miasta nie tylko udzieliło tamtejszemu Towarzystwu właścicieli realności projekt nowej ustawy budowniczej do opinii, ale nadto wydelegowało na posiedzenia Wydziału Towarzystwa dwóch reprezentantów Magistratu którzy byli w Magistracie miasta Wiednia referentami odnośnego projektu noweli budowniczej t. j. starszego radcę budowniczego Henryka Goldemunda i sekretarza Magistratu Dra Wolfganga Madjera. — Otóż obaj ci reprezentanci Magistratu miasta Wiednia brali udział w posiedzeniach Wydziału Towarzystwa właścicieli realności w Wiedniu, które się odbyły w dniach 25 listopada i 2 grudnia 1909 r. oraz 7 i 13 stycznia 1910 r. poświęconych obradom nad owym projektem i udzielali w czasie obrad wszechstronnych wyjaśnień.

Tak postępują w stolicy Państwa!

U nas inaczej, — inaczej, — inaczej!

Od P. Radcy cesarskiego, Dyrektora krakowskiego Towarzystwa Zaliczkowego urzędników p. Alojzego Niemetza, członka naszego Towarzystwa otrzymaliśmy następujące pismo z prośbą o umieszczenie.

Czyniąc temu zadość Redakcya oświadcza, że Wydział Towarzystwa właścicieli realności w Krakowie — zapatrywanie swe co do uchwalonej przez Świetną Radę miejską a następnie Wysoki Sejm noweli do § 16 ustawy budowniczej dla miasta Krakowa wyraził już w memoryale wniesionym w dniu 10 lutego b. r. do Sejmu na ręce p. Marszałka krajowego hr. Badeniego, a który to memoryał zamieszczony jest dosłownie w tym numerze.

Nowela do ustawy budowlanej — która dla miasta Krakowa przez Radę miejską zaprojektowana a przez Sejm w dniu 16 lutego b. r. uchwalona została zaniepokoiła wielu już z tego powodu, że tak Magistrat, bez jakiejkolwiek polemiki w dziennikach wystąpił nagle z projektem którego treść nawet wszystkim Radnym znaną nie była.

Ponieważ postanowienia tej ustawy są znowu nie tak złe jak to ogólnie krytykują przeto chcemy interesowanym bodaj w krótkości treść tychże przedstawić.

Ustawa budowlana dla miasta Krakowa z dnia 18 lipca 1883 L. 63 obejmowała dotąd tylko postanowienia co do kształtu i położenia budowy od strony ulicy a w szczególności jeżeli wypadało cofnąć się po za granicę własności budującego, lub też przed nią wysunąć, wtedy gmina budującego a względnie budujący gminę stosownie wynagrodzić był winien. — To też kto chciał swoje grunta należycie spieniężyć to wystarczyło aby dotyczący odstąpił gminie parę sążni gruntu pod gościniec a gmina przez to samo przyjmowała na siebie obowiązek wybudowania dobrej drogi, urządzenia kanału ułożenia chodnika, oświetlenia i czyszczenia.

Przez nowele do ustawy budowlanej zmieniono treść § 16 o tyle że kto chce na przestrzeni przydzielonej do wielkiego Krakowa swoje grunta przez parcelacyę spieniężyć ten musi się poddać innym postanowieniom a mianowicie po myśli § 16 h. wnoszący prośbę o zezwolenie na otwarcie lub uregulowanie ulicy oraz na podział gruntów winien; a) gminie odstąpić bezpłatnie i wstanie wolnym od wszelkich długów i ciężarów hipotecznych przestrzenie potrzebne do utworzenia nowych ulic i placów do szerokości 20 metrów.

b) Nowo utworzoną lub uregulowaną ulicę swoim kosztem dla publicznego użytku urządzić, czyścić, oświetlać i utrzymywać w stanie należytym aż do objęcia przez gminę, a objęcie nastąpi z chwilą zabudowania przynajmniej 50% długości obustronnych frontów ulicy.

Zaś do urządzenia ulicy należą następujące roboty: 1) doprowadzenie gruntu do oznaczonego przez magistrat poziomu.

2) Wykonanie toru jezdnego jako też krawężników.

3) Wykonanie kanalizacyi i gruntu.

Z tego się okazuje, że dotychczasowi właściciele realności nie tylko żadnych większych ciężarów ponosić nie będą, — ale przeciwnie przez przełożenie wydatków na urządzenie ulic na parcelującego, które dotąd gmina ponosiła, zwolni ogół od ciężarów, które dla wygody i zysków jednostki dotąd ponosiła — a ten znów bardzo dogodnie podzieli się z tymi, którzy od niego grunta nabywać będą. Zarządzenie było bardzo na czasie gdyż z dniem 1 kwietnia b. r. rozpoczną się spekulacye z parcelami na wielką skalę, które przyprawiłyby gminę na wielkie wydatki.

Wręczenie dyplomu członka honorowego b. Prezesowi Drowi Konstantemu Lipowskiemu.

W d. 12. lutego b. r. udała się deputacya wydziału Tow. właścic. realn. złożona z pp. Prezesa Dra Bobilewicza, Wiceprezesa Radcy ces. Winiarza i Radcy m. Stachowskiego do mieszkania b. Prezesa Tow. P. Dra Konstantego Lipowskiego celem wręczenia Mu dy-

plomu członka honorowego. — Wręczając Panu Drowi Lipowskiemu dyplom — dzieło wybitnego artysty malarza Karola Frycza — przemówił w serdecznych słowach Prezes Dr Bobilewicz podnosząc zasługi położone dla Towarzystwa przez byłego długoletniego Prezesa. — W odpowiedzi na to P. Dr Lipowski podziękował za dyplom i przyrzekł także nadal w przyszłości opiekować się Towarzystwem i otaczać go swą życzliwością, pomocą i radą.

Na wiec delegatów wszystkich Towarzystw realnościowych w Austryi który odbędzie się w Wiedniu w dniu 11 marca b. r. wyjechali z naszego Towarzystwa Pp. Prezes Dr Bobilewicz, Wiceprezes Radca Winiarz, i Sekretarz Dr Mussil.

Członkowie, którzy wstąpili do Towarzystwa właścicieli realności po wyjściu „Krakowianina“ Nr. 3. i 4.

1. Świerzyński Stanisław, dyrektor budownictwa miejskiego,
2. Starzeńska hr. Helena z Biesiadeckich,
3. Dudzik Stanisław,
4. Langrod Edward,
5. Mrazek Mieczysław,
6. Ginowa Zdzisława,
7. Lehner Marya,
8. Kuczyński Franciszek,
9. Kręcina Józef,
10. Hemplowa Kazimiera z Dwernickich,
11. Grünwald Roman,
12. Grünwald Kopel i Elka,
13. Fedegrün Ozyasz,
14. Frommer Leon i Helena,
15. Kalczyński Józef i Salomea,
16. Knapiński Ludwik i Amalia,
17. Banaszkiewicz, dr Witold,
18. Limanowski Lucyan,
19. Wawreczkowa Sydonia,
20. Penczakiewicz Aleksander i Marya,
21. Ziemiański Bolesław,
22. Masłowski Teofil i Antonina,
23. Perlberger Samuel i Schenker Józef,
24. Kobler Ferdynand i Leja,
25. Werber Maurycy Antoni,
26. Rzepecka Wanda,
27. Myszkowski Stanisław i mał. Henryk,
28. Myliusowa Emalia,
29. Hajdukiewiczowa Józefa,
30. Miczkowski Bronisław,
31. Ziarkowa Marya i Trembecki Antoni,
32. Wójcicki Adam i Wanda,
33. Łęgowska Helena,
34. Kritzler Józef i Henryk,
35. Klugerowa Stefania,
36. Zawiejski Jan, radca budownictwa i architekt miejski.
37. Kijakowa Ilona,
38. Czunko Adam,
39. Czunko Karol.
40. Górska Janina.

Rozmaitości.

Do umieszczenia na hipoteki realności na drugiem miejscu po Banku lub Kasie kilka sum większych lub mniejszych na umiarkowany procent. Wiadomość w Biurze Towarzystwa, Karmelicka L. 15 I. p.

W biurze Towarzystwa znajduje się wykaz kilkunastu domów nowych i starszych (do przebudowy z 18-letniem uwolnieniem), oraz parcel będących do sprzedania, jako też poszukiwanych do kupna.

Do sprzedania w całości lub części kompleks parcel w przedłożeniu nowo powstać mającej ulicy — Smoleńskiej jako też w Czarnej Wsi. — Wiadomość w biurze Towarzystwa, Karmelicka L. 15 I. p.

Hausherrenzeitung z 15 lutego 1910 r. w Nrze 537 umieściła bardzo doniosłego znaczenia artykuł pod tytułem:

Zabezpieczenie przyszłego czynszu

który to poniżej przetłomaczony z niemieckiego podajemy:

„C. k. Sąd krajowy we Wiedniu wydał następujące godne uwagi orzeczenie w sprawie zabezpieczenia przyszłego czynszu.

W sprawie A. T. zastąpionej przez Adw. Dra E. R. przeciwko K. G. zmienia się wskutek rekursu pierwszej uchwałę c. k. Sądu powiatowego Leopoldstadt I. z 24 lipca 1909 r. V. III. 6/09, którą odmówiono wnioskowi rekurentki na dozwolenie tymczasowego zarządzenia i wydaje się następujące tymczasowe zarządzenie:

Celem zabezpieczenia roszczenia na zabezpieczenie czynszu po myśli § 1101 u. c. płatnego w dniu 1 sierpnia b. r. w kwocie K 450, którą to pretensyą rości sobie p. A. T. na zasadzie umowy najmu przeciw p. K. G., zakazuje się temu ostatniemu usuwania sprzętów ruchomości obecnie w zajmowanym sklepie i mieszkaniu się znajdujących, — lub w ogóle w jakikolwiek sposób rozporządzać, — któryby mógł utrudnić lub uniemożliwić urzeczywistnienie prawa zastawu p. A. T. Niemniejsze tymczasowe zarządzenie wydaje się na czas, dopóki p. A. T. nie będzie w możności, — dochodzić swego ustawowego prawa zastawu najpóźniej jednak do 15-go października 1909 r.

Wykonanie tego zarządzenia będzie zaniechanem, a zarządzenie już wykonane będzie uchylonem jeżeli p. K. G. złoży do Sądu kwotę K 500 wyraźnie koron pięćset.

Poleca się p. A. F. aby do 15-go sierpnia 1909 r. wykazała, że o pretensyę którą sobie rości, wniesiono do Sądu pozew i wniosek o opisanie ruchomości w lokalu najmu dotyczącym się znajdujących, — w przeciwnym razie bowiem wydane zarządzenie uchylonem będzie.

Uzasadnienie.

Istnienie rozszerzenia o czynsz płatny 1 sierpnia, a zarazem wniosek podającej o dochodzenie uzyskanego po myśli § 1101 u. c. ustawowego prawa zastawu na ruchomościach do mieszkania wniesionych odnośnie do tego czynszu po tegoż zapadłości, — uprawdopodobnione zostało przez dołączony a przez przeciwnika podpisany list z datą Wiedeń 3 maja 1909. —

Zachodzi uzasadniona obawa, że zrealizowaniu rozszerzenia grozi niebezpieczeństwo przez usunięcie rzeczy podlegających zajęciu, — ponieważ rzeczy mogą być przechowane w miejscu nieznanem stawiającej wniosek o dozwolenie tymczasowego zarządzenia, że zaś przeciwna strona zamierza ruchomości usunąć, jest uprawdopodobnionem zeznaniami przesłuchanych przez pierwszego sędziego świadków.

Zapatrywania sędziego pierwszego, że istnienie rozszerzenia dającego prawo do opisania ruchomości z § 1101 u. c. nie daje prawa do żądania dozwolenie tymczasowego zarządzenie, — sprzeciwia się brzmienie § 381 O. E.

Należało w obec tego, — zmienić uchwałę pierwszego sędziego i dozwolić tymczasowego zarządzenie".

Zmiany w stanie posiadania realności

w mieście Krakowie za miesiąc styczeń 1910 r.

I. Przez kontrakt kupna:

1. Parcelę gruntową przy ul. Rakowickiej lwh. 1227 w dzieln. VI. nabyli Psachie Müller i Augustyn Müller po $^1/_2$ od Salomona, Izaaka, Samuela, Józefa, Kolmana, Abrahama, Leiba i Nichny Baumingerów, oraz Roni z Baumingerów Breitowej za 40.000 kor.
2. Parcelę grutową przy ul. Rakowickiej lwh. 2476 w dzieln. VI. nabył Dawid Gronner od Majera Hofstädtera, Jakóba Rothhirscha i Adolfa Weingrüna za 17.220 kor.
3. Parcelę gruntową przy ul. Rakowickiej lwh. 2480 w dzieln. VI. nabyli Neuman Maksymilian i Sabina po połowie od Majera Hofstädtera, Jakóba Rothirscha i Adolfa Weingrüna za 20.459·05 kor.
4. Parcele gruntowe przy ul. Zygmunta Augusta lwh. 2483 i 2633 w dzieln. VI. nabyła Stanisława Czarnecka od Henryka Matuszewskiego za 25.000 k.
5. Dom jednopiętrowy z ogrodem przy ul. Straszewskiego l. s. 10 a. w dzieln. III. nabył Teodor Hofman od Dra Bolesława Skórczewskiego za 100.000 k.
6. Parcelę gruntową przy ul. Krowoderskiej lwh. 2745 w dzieln. V. nabyli Józef Kwiciński i Olga Wojtyczko po połowie od Albina Aleksandra Zasadzkiego za 70.000 kor.
7. Dom dwup. przy ul. Krowoderskiej l. s. 19 w dzieln. V. nabyła Marya Kwicińska od Albina Aleksandra Zasadzkiego za 96.000 kor.
8. Dom dwup. przy ul. św. Sebastyana l. s. 124 w dzieln. VI. nabyli Lazar i Feigla Krengel po połowie od Salomona i Perli Markowitzów za 133.000 kor.
9. Dom jednop. przy ul. Kupa l. s. 141 dzieln. VIII. nabyła Sara Eintracht od Bruchy Reiner i Salomei Goldman za 19.000 kor.
10. Dom parterowy przy ul. Starowiślnej l. s. 78 w dzieln. VI. nabyli Roman Grünwald i Emalia Kleinberger po połowie od Adolfa i Lotti Kleinów.
11. Dom dwup. przy ulicy Grzegórzeckiej l. s. 234 w dzieln. VI. nabyła Lotti Margulies od Nachmana Engläudera za 113.000 kor.
12. Parcelę gruntową przy ul. Dietlowskiej lwh. 2730 nabyły Regina Schänker i Marya Ruchla Blumenfeld po połowie od Emila i Reginy Lernerów za 22.934 kor.
13. Dom jednop. przy ul. Ditlowskiej l. s. 373 w dzieln. VIII. nabyli Sara Dunkelblum i Józef Safir po połowie od Leiba Schönfelda i Bernarda Schlesingera za 26.400 kor.
14. Parcelę gruntową przy ul. Łobzowskiej wydzieloną lwh. 1783 w dzieln. IV. nabyli i przyłączyli do swej realności lwh. 2712 Marya i Maryan Domagalscy, Wincentyna Kubiczkowa i Aleksandra Woliczkowa od Gminy m. Krakowa za 645 k.
15. Parcelę gruntową przy ul. Zygmunta Augusta lwh. 2479 w dzieln. VI. nabył Szczepan Rakisz od Majera Hofstädtera, Jakóba Rothhirscha i Adolfa Weingrüna za 22.888 kor.
16. Dom dwup. przy ul. Siemiradzkiego l. s. 208 w dzieln. IV. nabył Andrzej Szklarski od Heleny Mikuszewskiej za 85.000 kor.
17. Dom jednop. przy ul. Krowoderskiej l. s. 269 w dzieln. V. nabyli Julian i Anna Tokarzowie od Maryi Staszazyk za 37.000 kor.
18. Dom dwup. przy placu Dominikańskim l. s. 489 w dzieln. I. nabyli Samuel, Anna, Dawid, Mojżesz Anisfeldowie po $^1/_4$ części od Reginy Stambułko za 138.000 kor.
19. Parcelę gruntową przy ul. św. Jana lwh. 1043 w dzieln. I. nabyła Gmina m. Krakowa od Zgromadzenia PP. Prezentek za 84.683 kor.
20. Dom dwup. przy ulicy Felicyanek l. s. 49 w dzieln. III. nabyli małoletni Zofia i Bolesław Mayslowie od Salomei Breiterowej za 110.000 kor.
21. Dom parterowy przy ul. Szlak l. s. 180 w dzieln. V. nabyli Adam i Michalina Piaseccy od Maryi Bernackiej za 40.000 kor.
22. Dom dwup. przy ul. św. Wawrzyńca l. s. 398 w dzieln. VIII. nabyli Emil i Regina Lernerowie Calela i Tauby Żabnerów za 65.000 kor.

II. Przez inne umowy.

1. Dom parterowy przy ul. Warszawskiej l. s. 135 w dzieln. V. wartości 16.000 kor. otrzymał Cypryan Kamecki od Wawrzyńca Kamuckiego.
2. Dom dwup. przy ul. Lenartowicza l. s. 144 w dzieln. IV. nabyli cesyą praw spadkowych Dr Adam i Adela Lardemerowie po $^1/_2$ części od Augusty Hendrich spadkobierczyni Juliusza Hendricha.

III. Przez śmierć właściciela.

1. Połowę domu dwup. przy ulicy Krakowskiej l. s. 27 w dzieln. VIII. wartości 47.667 kor. otrzymała w spadku po bł. p. Mojżeszu Dawidzie Rubinsteinie, Feigla z Fislowitzów I-o Klarmanowa 2-o Rubinsteinowa.
2. Dom jednop. przy ul. Krakowskiej l. s. 53 w dzieln. VIII. wartości 69.060 kor. otrzymali w spadku po bł. p. Abrahamie Gronnerze, Rachela Rappaport, Blume Garfünkel, Estera Ratzker, Helena Labin i Marya Scheller, oraz Izaak, Wiktorya, Jakób i Aron Gronnerowie.
3. Dom jednop. przy ul. Garncarskiej l. s. 20 w dzieln IV. wartości 43.419 kor. otrzymał w spadku po śp. Olimpii Seipeltowej, Roman Seipelt.
4. Połowę domu jednop. przy ul. św. Krzyża l. s. 462 w dzieln. I. wartości 30.077·40 kor. otrzymali w spadku po śp. Wilhelmie Wężyku, Marya Szelinska, Ludwika, Feliks, Franciszek, Józef i Michalina Wężykowie po $^1/_6$ części.

Biuro pośrednictwa pracy stróżów w Krakowie

ulica Zwierzyniecka L. 7.

Poszukują posady:

1. Stróż inteligentny, żonaty, z 1. synkiem 6-letnim, wykazujący się chlubnemi świadectwami, rzemieślnik.
2. Stróż żonaty 3 dzieci, wykazujący się chlubnemi świadectwami, wyrobnik.
3. Kucharz, kawaler, inteligentny, posiadający dobre świadectwa z dużych domów.
4. Obsługaczka, wdowa, w średnim wieku, znająca się dobrze na gotowaniu.
5. Dziewczyna udatna, szykowna, służąca do wszystkiego.
6. Stróż żonaty, bezdzietny, cichy, spokojny, trzeźwy, rzemieślnik.
7. Lokaj i stróż, młody, inteligentny, żonaty, bezdzietny, mający dobre świadectwa.
8. Ogrodnik i stróż, w średn. wieku, mający dobre świad.
9. Stróż żonaty, bezdzietny, mający długoletnie świad.
10. Praczka w sile wieku, umiejąca elegancko prasować.
11. Stangret w średnim wieku życia, kawaler lub wdowiec.
12. Stróż żonaty, inteligentny, mający długoletnie świad.
13. Stróż żonaty, 1 dziecko, wyrobnik.
14. Stróż żonaty, 3 dzieci, wyrobnik.
15. Portyer do fabryki, silny, zdolny i posiadający dobre kwalifikacye.

Wydawca i Redaktor odpowiedzialny: **Dr. Franciszek Mussil.** — Nakładem Towarzystwa Właścicieli Realności w Krakowie.
Czcionkami Drukarni Związkowej w Krakowie (ul. Mikołajska L. 13), pod zarządem A. Szyjewskiego.